

zf ZAGREBAČKA
FILHARMONIJA

150
godina

**GRIMO
VAS
GLAZBOM**

PLAVI CIKLUS

Petak/5.2./19:30

Tvornica kulture - Šubićeva 2

DAWID RUNTZ dirigent

Johannes Brahms

Petak/5.2./19:30

Tvornica kulture - Šubićeva 2

150 godina

PLAVI CIKLUS

ZAGREBAČKA FILHARMONIJA

DAWID RUNTZ dirigent

JOHANNES BRAHMS

Varijacije na Haydnovu temu, op. 56a

17'

JOHANNES BRAHMS

2. simfonija u D-duru, op. 73

41'

Allegro non troppo

Adagio non troppo

Allegretto grazioso

Allegro con spirito

* Program će biti izveden bez pauze

**“SA ZAGREBAČKOM
FILHARMONIJOM OSJETIO
SAM KEMIJU, DOGODILA
SE NEKA VIDLJIVA VEZA.
MISLIM DA SE MEĐUSOBNO
DOBRO RAZUMIJEMO”.**

u razgovoru za *Nacional*, 21.11.2020.

DAWID RUNTZ dirigent

Dawid Runtz 2018. godine osvojio je 3. nagradu i nagradu publike na Prvom međunarodnom dirigentskom natjecanju u Hong Kongu. U prosincu 2017. imenovan je šefom dirigentom Poljske kraljevske opere u Varšavi.

Završio je Glazbeno sveučilište *Frederic Chopin* u Varšavi. Bio je briljantan student u klasi maestra Antonija Wita te je debitirao ravajući Varšavskom filharmonijom.

U prosincu 2016. studirao je kod Jorme Panule na majstorskom dirigentskom tečaju u Europskom glazbenom centru *Krzysztof Penderecki* u Luśawicama u Poljskoj.

U srpnju 2016. izabran je među četvoricu dirigenata iz cijelog svijeta za studij kod Riccarda Mutija u Ravenni na Talijanskoj opernoj akademiji *Riccardo Muti*.

Pozvan je na sudjelovanje u majstorskom tečaju Kraljevskog Concertgebouw-orkestra i Danielela Gattija, također kao jedan od tek četvorice odabranih.

U ljeto 2017. dirigirao je na Pacifičkom glazbenom festivalu u Sapporu u Japanu, festivalu koji je

pokrenuo maestro Leonard Bernstein 1990. godine. Danas festival uspješno vodi maestro Valerij Gergijev.

Godine 2016. osvojio je drugo mjesto te još dvije dodatne nagrade na šestom dirigentskom natjecanju *Witold Lutoslawski* u Białystoku u Poljskoj.

Dirigirao je mnogim orkestrima i ansamblima među kojima su Concertgebouw-orkestar, Sinfonia Varsovia, Zagrebačka filharmonija, Orkestar Poljskog narodnog kazališta i opere u Varšavi, Hong Kong Sinfonietta, Varšavska filharmonija, Nacionalni simfonijski orkestar Poljskog radija iz Katowica, Orkestar Pacifičkog glazbenog festivala, Orkestar mladih *Luigi Cherubini*, Orkestar akademije *Beethoven*, Sinfonietta Cracovia, Orkestar poljskog radija iz Varšave i dr.

Dawid Runtz je dobitnik brojnih stipendija.

Među najprestižnijima je Rektorova stipendija Glazbenog sveučilišta *Frederic Chopin*. Godine 2010. i 2017. dobio je nagradu gradonačelnika grada Wejherowo za glazbena postignuća. Godine 2015. primio je stipendiju Ministarstva znanosti i visokog obrazovanja Republike Poljske. U siječnju 2017. odabran je za sudjelovanje u projektu Ministarstva kulture i narodne baštine Poljske kao pomoćni dirigent Varšavske filharmonije.

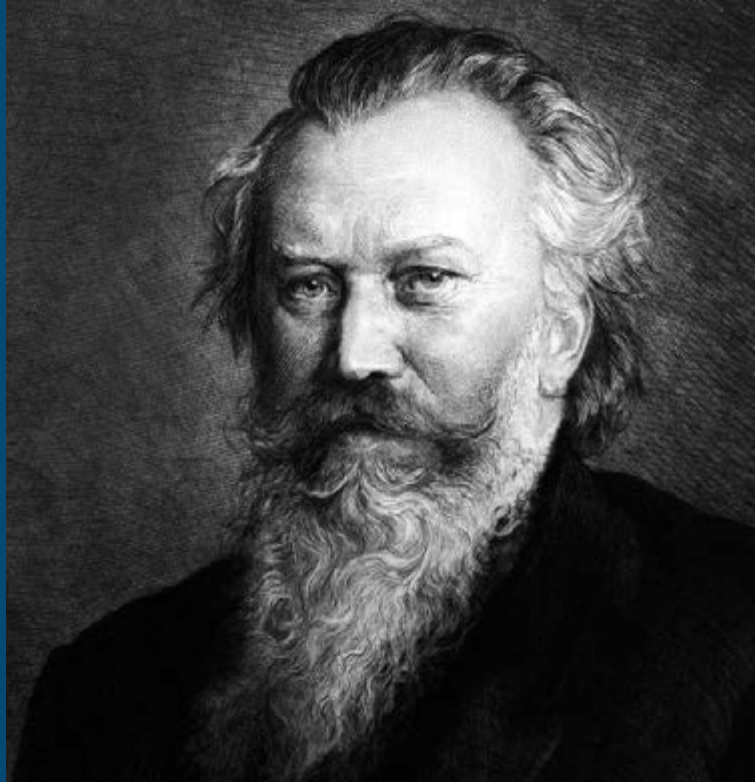
Dvije godine nakon što je diplomirao u veljači 2018. dobio je Medalju Magna cum Laude koju dodjeljuje Glazbeno sveučilište *Frederic Chopin*.

Nedavno je pozvan na studij među vrlo odabranom skupinom mladih dirigenta na Glazbenom festivalu u Tanglewoodu u suradnji s Bostonskim simfonijskim orkestrom u Massachusettsu, SAD.

Godine 2018. priredio je turneju sa Sinfoniom Varsoviom u Litvi u sklopu proslave 100. obljetnice neovisnosti Republike Poljske.

U studenom iste godine dirigirao je Varšavskom filharmonijom na koncertu koji je otvorio Festival *Krzysztof Penderecki* u povodu 85. rođendana.

Nastupa uz potporu Udruženja Ludwiga van Beethovena.

JOHANNES BRAHMS

Varijacije na Haydnovu temu, op. 56a

Varijacije na Haydnovu temu iz 1873. godine prvo su veliko djelo za simfonijski orkestar **Johannesa Brahmsa** (1833. - 1897.), a njihov uspjeh nakon izvedbe Bečkih filharmoničara potaknuo je skladatelja na dovršetak Prve simfonije.

Prva koja je ugledala novo djelo bila je Brahmsova vjerna prijateljica - Clara Schumann, koja se Haydn-varijacijama oprostila od vlastite karijere, uvrstivši ih na posljednji javni nastup u Frankfurtu 1891. godine. Tada je Brahms napisao Clari: "Uvijek sam gajio slabost prema tome djelu i mislim na njega s više zadovoljstva no na bilo koje drugo svoje ostvarenje".

Brahms je bio kritičan prema odnosu suvremenika spram varijacijske tehnike; 1856. pisao je Josephu Joachimu: "Ponekad razmišljam o varijacijama i čini mi se da bi trebale biti suzdržljivije, skromnije. Skladatelji su se u staro doba strogo držali teme... Beethoven varira melodiju, harmoniju i ritam tako lijepo. Ali čini mi se da mnogi suvremeni skladatelji (uključujući nas dvojicu) više teže - ne znam kako da to kažem - brbljati oko teme. Nervozno se držimo melodije, ali je ne tretiramo slobodno, zapravo ništa novo ne stvaramo iz nje, samo je preopterećujemo. I tako melodija postaje gotovo neprepoznatljiva".

Tema do koje je Brahms došao još 1870. nalazi se u drugom stavku prvoga od *Sei Divertimenti a 2 Oboi, 2 Corni, 2 Fagotti obl. Fagotto e Serpent*. Sa zbirkom atribuiranom na Josepha Haydna upoznao ga je prijatelj Carl Ferdinand Pohl, povjesničar glazbe i knjižničar Bečkoga filharmonijskog društva koji je u to doba radio na Haydnovoj biografiji. Danas se vjeruje da tema pripada Haydnovu učeniku Ignatzu Pleyelu.

Tema je tzv. koral sv. Antuna, hodočasnički himan za blagdan toga sveca. Djelo se sastoji od teme i osam varijacija te finala u obliku *chaconne*, u kojoj se na ponavljajuću basovsku liniju događaju varijacije u gornjim dionicama.

JOHANNES BRAHMS

2. simfonija u D-duru, op. 73

Kao što je časopisom koji je pokrenuo, a riječ je o *Neue Zeitschrift für Musik* čiji je prvi broj objavljen 1834. godine, težio ponovnom oživljavanju zanimanja za značajne skladatelje prošlosti, kao i promoviranju te poticanju mladih autorskih snaga koje su tražile svoje mjesto u svijetu glazbe, Robert Schumann vrlo je brzo prepoznao kvalitetu mladoga **Johannesa Brahmsa**, tada dvadesetogodišnjaka, za kojega je izjavio da je predodređen dati svojem vremenu idealni autorski izričaj. Napisao je to u članku *Novi putevi*,

objavljenome 1853., nakon čega se među dvojicom skladatelja rodilo prijateljstvo koje će vrlo intenzivno trajati do, nažalost, skore Schumannove smrti.

Brahmsova Druga simfonija u D-duru, op. 73 nastala je u relativno kratkom periodu ljeta 1877. tijekom skladateljeva posjeta slikovitom Pörtschachu u austrijskim Alpama. "Prekrasno je ovdje", pisao je Brahms svom nakladniku Fritzu Simrocku nedugo po dolasku i nova simfonija na stanoviti način svjedoči to njegovo oduševljenje. Za poklonike Brahmsove glazbe planinski kraj na granici Austrije s Italijom, u kojemu je i Alban Berg šezdesetak godina kasnije našao nadahnuće za svoj violinski koncert, ostat će zauvijek povezan uz najljepšija među skladateljevim djelima: Drugu simfoniju, potom Violinski koncert u D-duru iz 1878. te Prvu violinsku sonatu iz 1878.-79. godine. A kako se sam Brahms osjećao u idiličnom okruženju uz jezero Wörther, najbolje govori on sam: "... djevičanski kraj, s toliko mnogo melodija što kruže zrakom da moraš biti oprezan a da ne nagaziš na koju!".

Ljeta 1877. Brahms je tako napisao glavninu Druge, ali i transkripciju za klavir četveroručno, koju je po povratku u Beč izveo s Ignazom Brüllom pred nekoliko prijatelja. "Kako lijepo mora da je u tom Pörtschachu", pisao je Brahmsu Theodor Billroth (ugledni kirurg, glazbenik-amater i redoviti posjetitelj opatijske rivijere) nakon što je i sam prosvirao novo prijateljevo ostvarenje. "... poput žubora potoka, plavoga neba, svjetlosti sunca i hlada zelenih krošnji".

Onima koji prije praižvedbe još nisu čuli Drugu, Brahms je pričao da je ostvario simfoniju "toliko melankoličnu da to nećete moći podnijeti, nikada nisam napisao nešto toliko tužno". Simfonija se, međutim, pokazala jednom od najvedrijih u njegovu opusu, s izuzetnom pastoralnom kvalitetom, koja je iznenadila sve koji su, dijelom i zbog Brahmsovih najava, očekivali nešto sasvim drukčije. Dapače, jedan bečki kritičar čak se požalio, zapisavši da "od Brahmsa zahtijevamo glazbu koja je mnogo više od naprosto lijepe". Ubrzo su slušatelji počeli Drugu nazivati Brahmsovom *Pastoralnom*, još jednom ističući veze Brahmsova

simfonizma s onim njegova velikog uzora, Ludwiga van Beethovena.

Kada je prvi stavak novoga djela došao do Clare Schumann, ona je zaključila da će ova glazba puno bolje proći kod publike od krute i olujne Prve - i imala je pravo. Drugu je praisveo Hans Richter ravnajući Bečkom filharmonijom 30. prosinca 1877. u Beču, nakon čega je pobornik Brahmsove glazbe Eduard Hanslick proglasio djelo izvanrednim uspjehom. Izvedba je doživjela veliki trijumf, a treći je stavak morao biti u potpunosti ponovljen. Kada je Brahms ravnao drugom izvedbom u Leipzigu samim početkom nove godine, publika je djelo ponovno dočekala krajnjim odobravanjem. Ali najveći uspjeh za Brahmsa je imala izvedba u njegovu rodnom Hamburgu ljeta 1878., gdje u dva navrata ranije nije uspio dobiti mjesto glazbenog ravnatelja.

Iako je već citirani Billroth u jednom od pisama konstatirao da "radosno raspoloženje vlada cjelokupnim djelom", Brahms je ipak znao da čak i najsunčaniji dan sa sobom nosi trenutke sumornijega karaktera, koji gotovo čitavim tijekom prijete da se pastoralna vedrina skonča u tragici. U toj prikrivenoj tenziji, leži možda i najveća ljepota ovoga majstorova remekdjela.

Priprema i realizacija tekstova
G.A.D. PRODUKCIJA
www.gad.hr

godini
150
na

Zf ZAGREBAČKA
FILHARMONIJA

VIOLINE I. Martin Draušnik, koncertni majstor, Dunja Bontek **,
Korana Rucner Novak, Kornelija Balaž, Mario Bratković,
Saki Kodama, Lana Dominik, Neven Manzoni

VIOLINE II. Sho Akamatsu*, Darko Franković**, Ivo Jukić, Krešimir Bratković,
Sergii Vilchynskiy, Marta Bratković, Sandra Bingula Nožica

VIOLINE III. Lucija Brnadić*, Hiwote Tadesse**, Pavla Kovač, Magda Skaramuca,
Lovorka Abramović Šoljan, Tvrtko Pavlin

VIOLONČELA Jasen Chelfi*, Zita Draušnik**, Oliver Đorđević,
Janko Franković, Martina Pavlin, Dora Kuzmin Maković

KONTRABASI Nikša Bobetko*, Antal Papp**, Dubravko Palanović,
Ilin Dime Dimovski, Borna Dejanović

FLAUTE Renata Penezić*, Dijana Bistrovic

PICCOLO Matea Škarić Janković

OBOE Zoltan Hornyanszky*, Katarina Grubić

KLARINETI Mario Fabijanić*, Rude Mimica

FAGOTI Matko Smolčić*, Petar Križanić

KONTRAFAGOT Aleksandar Čolić

ROGOVI Yevgen Churikov*, Daniel Molnar, Jan Janković, Nikola Jarki

TROMBONI Mario Šincek*, Ivan Mučić, Goran Glavaš

TUBA Krunoslav Babić

TIMPANI Tomislav Kovačić*

UDARALJKE Renato Palatinuš

NADZORNIK ORKESTRA Davor Capković

* vođe dionica / ** zamjenici vođa dionica

Izdavač: Zagrebačka filharmonija

Za izdavača: Mirko Boch, ravnatelj

Urednik: Ivan Lozić

Oblikovanje i grafička priprema: G.A.D. PRODUKCIJA d.o.o.

Tisak: Printera Grupa d.o.o.

*Zagrebačka filharmonija zadržava pravo izmjene programa.

Grad Zagreb

PARTNER U OFF CIKLUSU

MEDIJSKI PARTNERI

JutarnjiLIST

START

VIJENAC

ZAGREB
medij

SPONZORI

BCC
services

CVIJEĆE Izabel

SLUŽBENO VOZILO

PORSCHE
INTER AUTO